

HETILAP.

A zentai járás és környékének közlönye.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Schvarecz Sándor könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető közlemények, előfizetések és hirdetések is küldendők.
Kéziratok nem adóznak vissza.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Egyes szám ára 5 kr.

Előfizetési díj:
Egész évre 2 frt. — Félévre 1 frt.
Hirdetési díjak: Egész oldal 16 — Fél oldal 8-50 Negyed oldal 4-50. — Bélyeg díj minden hirdetés után 30 kr.
Nyiltér petit sora 10 kr.

Zenta 1889. szept. 14.

A történelem nagy tapasztalat-tárában bizonyára nem akadunk olyan példára, mely arról nyújtana tanúságot, hogy a nagytömeg hanyatlásának első jeleit, vagy végveszélyének előforduló momentumait felismerte volna.

A természetben nincs összekötő kapcsolatban hiány, mindegyik ténykedése bizonyos okok kifolyása, oroszán soha sem nemzet még gyáva nyulat, de a nyulnak sem szoktak tigris fiai lenni.

Nálunk e rendkívüliség mind a mellett megesett, nekünk történelem nem tanúság, mellettünk évezredek tanúsága mitsem bizonyít, megmutatjuk van ugrás a természetben is.

Ha vissza pillantást vetünk városunkban legutóbb lefolyt eseményekre, lehetetlen azon aggasztó gondolatoktól menekülni, melyek városunk jövője iránt mind olyan polgárban keletkeznek, ki érzékkel bír a nemesebb törekvés, az egyesek és összesség java iránt, ki nem azt tekint, mennyi a saját javának értéke, hanem mennyi az összlakosságra háramló előny.

Megemlékeztünk, legutóbbi számunkban a f. hó 5—6-ikán lefolyt közgyűlés határozatairól elmondtuk véleményünket az ott végbement dolgokról, nem említhetjük azokat másként meg, mintha viszont el nem ítéljük úgy a szerepvivők vitamodorát, valamint a hozott határozatokat, mert míg

égyfelől tisztán pártpolitikából, addig másfelől a közjólét legveszedelmesebb okaiból, csupán durva önzésből törekedtek megakasztani a haladás szekerét.

Körülbelül két évtizede annak, mióta nálunk is azon belátásra jutottak, hogy kell valamit tennünk fejlődésünk érdekében, mi is kötelesek vagyunk hazánk és saját érdekünkben azon utra térni, melyet a 19 század jelölt ki azon népcsaládoknak, melyek megkívánják, hogy számításhoz vétessenek, hogy szerep jussék nekik a történelem csinálásban.

E század jellegéről Gerwinus, híres történész így nyilatkozik: „Az emberiség fejlődéstörvénye az egyesek szellemi és polgári szabadságának és hatalmának rendszeres törekvése az összes emberiség szabadságának és hatalmának kivására.”

Szellemi szabadság alatt lehetetlen mást értenünk, mint erkölcsi és értelmi fejlettséget és műveltséget, melynek biztos eredménye a jólét. És míg a sötöttségben tapogatózó népek a szolgaság örvényébe, a megsemmisülésbe jutnak, addig a műveltség lépcsőin emelkedők a valódi szabadság a biztos fellendülés és virulás pályáján örökítik meg létüket. Nem ily eszmények lebegtek szemek előtt városi közgyűlésünk szóvivőinek, midőn hű pártpolitikából vagy megvetésre méltó önzésből megalkudtak városunk balsorsát előidéző határozatokban, akkor, midőn századunk jelszavát ignorálták, midőn a rájuk eshető néhány frt köz-

költség örve alatt népboldogító szerepet játszva megakasztják a haladáskerekét, nem gondolnak az ipar, a kereskedelem fejlesztésére, meg tagadják az ezeknek előmozdítására szükséges költségeket, egyiptomi sötöttséget, lázt keltő mocsarokat üdvösekné kürtölik, iskoláink túltömötséget, szerelenséget helyesnek találják, 2000 tanköteles gyermek minden oktatásban való részesülés nélküli felnevelkedését észrevenni sem akarják, fősvénykednek és megvonják a szegény nyomorultaktól a betevő falatot, az inségben és betegségben sanyalódótól a kórházat, és mind ezt egyrésztől hiúságból, másrésztől önzésből meg azon hiedelemből, hogy ezáltal a közóhajnak tesznek eleget, ezáltal részükre hódítják a polgárság rokonszívát.

Tévedésben vannak városatyáink, kik jóhiszeműleg adták szavazatukat a virágzásnak indult, korszerű intézményeink leszerelését célzó határozományok megerősítésére, nem ezt kívánja a közvélemény, nem e miatt zugolódott a múltban, és nem ez után eped a jövőben. A közvélemény a meglévő intézmények fejlesztését, nem fukarkodás, hanem józan takarékoskodás mellett óhajtja. Ezen józan takarékoskodás ellenőrzését, de nem a rombolást bizta a közlakosság a képviselő testületre és ha ezt másként mint közköltséggel el nem érhetjük, nem hiszem, hogy az összlakosság egy csekély része is szabadkozni akana az elcséreléstől.

Adunk értéket, de kívánunk érte elle-

TÁRCZA

A rózsza és a liljom.

— Romance. —

Liljomszál, rozsabimbó
A leánykát kérték esdve,
Hogy jelölne ki, melyikben,
Telik neki inkább kedve.

„Én vagyok” szól a liljom,
„Ártatlanságnak jelvénye,
A szép fehér-szín, mely ékit,
Lelkessel úgy összetérne.

„Én pedig”, úgy mond a rózsza,
„Bár még csupán bimbó vagyok,
Ám azért tenéked lányka,
Mégis sok gyönyört adhatok”.

„Engem válassz”, szól az egyik,
És a másik: „engem, engem,

Nincs a kertben virág, amely
Bájaimon tulthessen.”

És a lányka gyöngéd kézzel,
Érintette mind a kettőt,
Ez a bohókás versengés
Oly gyönyörben ringatta őt.

„Te lész”, mondá, „rozsabimbó,
A menyasszonyi koszoru,
Nem sokára homlokomon,
Azért ne légy oly szomorú.”

„Te pedig, kis liljomszál,
Tulvilági élet képe,
Ha meghalok, akkor leszesz,
Homlokomnak dísz-eke.”

És a rózsza e szavakra,
Büszkén emelte föl fejét,
És a szegény liljom fölött
Kérkedőleg tekintte szét.

És a liljom fejet hajtott,
Mintha sirna-keseregne,

Mintha az a mellőztetés,
Neki fájó sebe lenne.

De alig múlt el három nap,
Az anya jött le a kertbe,
Fájó arccal, könnyes szemmel,
Egész lényében leverve.

Letöré a liljom szálát,
S könnyeivel áztatta.
Szólni akart, de bujában,
Elállott a szava-hangja.

Majd beforta koszoruba,
Tette a lány homlokára,
Ki a ravatalon fekszik,
Az lett a — menyasszony — ágya.

És a rózsza hervad-hervad,
Mit ér már most neki a nap,
Hogyha a kis liljomszál,
Néha százszorta boldogabb.

Osaray Árpád,

értéket. Fizetünk, de teremtsék meg érté-
intéző köreink a fizetőképességet. Lendit-
senek bármily értéken a gazdaságon, az
iparon, a kereskedésen, gondoskodjanak
gyermkeink életrevaló polgárokká válható
neveléséről, tegyék a szegényügyet egyen-
lően terhelővé a város minden polgárára,
nehogy csak a nyílt marku legyen az ef-
féle adozásnak kitéve; akkor hisszük, sőt
bizton állithatjuk, hogy számbavehető egyén
nincs e városban, ki nem volna áldozatkész.

Mint biztos forrásból értesülünk az
5-6-ikán letárgyalt költségvetés meglelt
föllebbezve és nagyon is valószínű, hogy
ismét tárgyalás alá kerül és nem marad
meg azon hia reményük azoknak, kik köz-
költség nélkül akarták az 1890-ik évet (no
persze az összes alapok felhasználásával)
lezárni, azzal dicsekedni; akkor reméljük,
más elemek is fognak részt-
venni ily fontos ügy elintézésében. Sze-
retnénk, ha nem tévednénk és belátnák
mind azok, kik hivatvák városunk ügyeinek
elintézésébe beleszollani.

A községi törvény gondoskodott arról,
hogy intelligens elemei városunknak részt-
vehessenek közügyeink elintézésében. A tu-
dományos egyén adóját 2 szeresen számítja,
hogy annál könnyebben jusson azon hely-
zetbe, mely szerint a közügyek vezetését
intézhesse. Nálunk azonban ezen és több
a vagyona után illetékes osztály teljesen
visszavonult a közügyek vezetésétől. Ezek-
hez fordulunk tehát, tegyenek félre minden
mellékindokot és szenteljenek városunk
„egy-iként több érdekeltét, no hisztek,
hogy nincs pártjuk, a jóban mindig talál-
nak követőkre, csak kifejezett akarat kell
hozzá. „Noblesse oblige.“

Helyi és vidéki hírek.

— A polg. közs. iskolaszék a központi né-
piskola rajztermében ma d. u. 3. órakor fogja a
megyei közigazgatási bizottság kiküldöttjének:
Boromisza János polgármester urnak elnökele alatt
választás útján betölteni az alsó-járású megüresed-
tett s a külső járású ujonnan szervezett rendes
tanyai tanítói állásokat. Pályázó — mint haljuk
— van elég. Ohajunk csupán az, hogy a „mi
fiunk“-féle felfogás csak azon esetben ismertessék
el jogosultnak, ha egyenlő képesítésről van szó.

— A f. hó 20-án Zentán megejtendő katonai
lovásár tárgyában kiadott hirdetmény kiegészíté-
seül köztudomásra hozatik, miszerint, mindazon
lőtenyésztők, kik eladásra szánt lovaikat a mon-
dott napon elővezetni kívánják, az azokról szálló
leveleket magukkal hozni szoros kötelességüknek
ismerjék, mert a vásárlást eszközölő bizottság azon
lovakról — melyeket meg fog vásárolni, a marha
leveleket is befogja követelni.

— Polgári leányiskolánk szept. 1-én a IV-
osztály megnyitásával betöltözést s Csapó Róza
megválasztásával a nyelv- történettudományi szak-
csoport minden tárgyából kitűnően képesített tan-
erőt nyert. Az intézetbe eddig — mint haljuk
— beiratott 70 tanítvány; ez oly szám, mely
az intézet életrevalóságát, szükségességét minden-
nél nyomósabban bizonyítja. A tantestület gondos-
kodott, hogy a zene és francia nyelv rendkívüli
tantárgyakból is nyerhessenek a növendékek mér-
sékelt havi díj mellett oktatást; a zenei oktatást
Kröb Vilma, a francia nyelvit Csapó Róza vezeti.

— Szeptember 11-ike az idén igen esendesen
folyt le. A tanács sem kirándulást sem bálát nem
rendezett, tehát nem bírt nyilvános jelleggel. A
gymn. tanuló ifjuság is csak a templomban tar-
tott tedeumon vett részt és templom után a gym-

nasium folyosóján hallgatta meg Dr. Fülöp Adorján
gymn. tanár által ez alkalomból tartott felolvasá-
sát. Egyedül az ipartestület ünnepelt és zászlója
alá seregletten zeneszó mellett vonult ki a törté-
nelmi nevezetességű porondra, honnan csak késő
este virágos kedvben tért ismét zeneszó és ének
mellett vissza.

— Az adai m. kir. földmivesiskolában a zá-
róvizsgák befejeztetvén — néhány növendék szol-
gálatba lépni hajlandó, kiket az igazgatóság szí-
ves megkeresésre készséggel ajánlani fog. Vannak
a végzettek között feleséges emberek is.

— A „Zentai hengermalom“ tegnap kapott
egy új igen nagy kazánt. Mint értesülünk ezen-
tul a malom dupla erővel fog dolgozni. Váro-
sunkban az egyetlen nagyipar, mely oly helyes
irányban vezetetik, hogy jövője és felvirágzása
biztosítva van.

— Az adai m. kir. földmivesiskolában a
fizetési helyek egyetlen hely kivételével be van-
nak töltve. Előző években a beiratkozás ily ko-
rán még nem történt meg s a legvigasztalóbb a
dologban az, hogy az újonczok között csupán 4
van idegen megyebeli; a többi mind bácskai.

— Ritka vendéget fogunk a napokban vá-
rosunkban üdvözölhetni. Brankovits, szerb püspök
e hét folyamán, mint biztos forrásból halljuk,
Zentára fog érkezni. A jeles főpap elé egy kül-
döttség fog menni, mely őt hozzánk kísérendi. Itt
tartózkodására, már most tesznek előkészületek
a hívek.

— Az adai m. kir. földmivesiskola igazga-
tósága közhírré teszi, hogy a mennyiben az in-
gyenes helyek betöltési joga az alapító testüle-
tektől az alapítványi okiratok értelmében reá
száll — az ilyen ingyenes helyre szegény sorsú,
de jóra való legalább 16 éves, irni, olvasni, szá-
molni jól tudó ifjúkat felvesz; — felhivatnak
tehát mind azok, a kik az esetleg így keletkező
ingyenes helyeket elfoglalni akarják, hogy ma-
gukat Szobonya Bortalan igazgató urnak mutat-
sák be; esetleg levélben jelentkezzenek.

— A borsos-zentai vasut munkálatai teljes
befejezéshez közelitnek, amennyiben a vonalrész
teljesen készen van, csupán az épületek igényelnek
még némi munkát. A vasut, mint hírlik, október hó
első felében adatik át a forgalomnak s a meg-
nyitás nagy üneplényességek közt fog megtör-
ténni.

— A népiskolai tanulók beoltása tárgyában
a belügyminiszter elrendelte, hogy a felsőbb
osztályokba járók, kik tovaly nem oltattak be,
azok ejra beoltas anak, a hatóságok együtal fel-
hivattak, hogy a tavaly beoltott népiskolai
tanulók névjegyzékét haladéktalanul terjesszék be.

— Újvidéken a csatornázási munkálatok
egyre folynak. A főcsatornák már majdnem min-
denütt készek és csak az egyes házak összekötő
csatornái vannak még hátra. Csatornázás jőjjön el
a te országod Zentára is!

— Az adai m. kir. földmivesiskola igazga-
tója a saját sertés tenyésztését az Okányi Schwartz-
féle híres mangalicza sertésnyájából létesítvén, a
julius végén fiaztatott koczák malaczaiból mint
szám feletti 4 kocza és 8 kan malacz eladó. Szept-
ember végén átvéve e kiválóan jeles tenyész ál-
latok darabja 10 frt.

— A csókai országos vásár folyó évi szept-
ember hó 19-én fog megtartatni.

— 1890-ben január elsején lép életbe az
állami italmérésről szóló törvény. Ezen törvény
szerint csak azon egyének kapnak italméresi
jogot, kik a hatóságtól, új erkölcsi bizonyít-
ványt kapnak. Elvárjuk a hatóságtól, hogy szigoruan
fog eljárni az ily bizonyítványok kiállításánál, és
olyanoktól, kik a keresmáltatási szabályok ellen
többször kihágást követtek el, megvonják az
erkölcsi bizonyítványt. Kevesebb keresma, több
jozanság.

— Vörös kakas. F. hó 11-én d. e. tüzet jelzet
a toronyóra kongása. Az I. kerületben a kigyó
utczában Masa Rozi házában a tölire még igen
is korán behordott egy kazal szalma gyuladt meg.
Szerencsére szélsend, uralkodott és így a tűz nem

harapódzott tovább. Tűzoltóink is ideje korán ott
termettek és csakhamar elnyomták a szalmatüzet.
Ez alkalomból meg kell jegyeztünk, hogy a szer-
kocsi és szivattyuval vágató kocsisok nem eléggé
elővigyázatosak és fordulónál nem csak a járó-
kelő életét veszélyeztetik, hanem könnyen meg-
eshetnek (a mint már történt is) hogy a szivattyu
felfordul és izzóporrá törik. Többet észszel mint
erővel.

— Tolvajlás. Bruck Nina Schvarev Sán-
dor szolgálatában lévő almási leányt nagy kár
érte. Folyó hó 11-én ugyanis a padlásan át be-
hatoltak a mosó konyhába, hol a leány lúdáját
feltörték és abból körülbelül 25—30 frt értékű
fehérneműt elvittek.

— Divat. Mult számunkban említettük, hogy
egy szolgálatban lévő leány felakasztotta magát.
A mult héten meg Kincses Julcsa 15 éves viz-
hordó leány a tiszapartos fűzesben akasztotta fel
magát.

— Óvás a karbolsavtól. Billroth híres bécsi
orvos tanár-figyelmeztetést tesz közzé, melyben
óv a karbolsavnak sebeknél orvosi rendelvény
nélkül való használatától. A karbolsavat most
már a sebészetenél korlátoltabban használják
mint azelőtt; a veszélyeket, melyeket okozhat,
csak lassankint ismerték fel. E szer nemcsak
gyulladást és üszkösödést okozhat, hanem vér-
mérgezést is. Friss sebeknél Billroth inkább
az ólomvizet (Goulard-viz) ajánlja

— A Geiger-féle fertálymillió lopás bűnpöre, a
jövő hó vége felé végtárgyalás alá kerül a sze-
gedi kir. törvényszéknél. Ellőadó dr. Rácz Gyula
ottani bíró lesz, s a tárgyalás valószínűleg eltart
14 napig.

— A temerini családi dráma hőse Ferbach
Antal ügyében rövid idő mulva befejezik a vizsgá-
latot s így a végtárgyalást is nem sokára meg-
tartják. A védelmet Zombori László újvidéki
ügyvéd vállalta el. A hitvegyilkos pár nap
mulva teljesen fölépül, mert sebe már jóformán
begyógyult.

— Elvi határozatok iparügyekben. A kereske-
delemügyi miniszter, a kereskedő és tanoncza
közt fölmerült bizonyos munkaviszonybeli ügyben
a következőleg határozott: „Az ipartestület békél-
tető bizottsága a kereskedő és tanoncza közt
fölmerülő munkaviszonybeli ügyek elintézésére még
az esetben sem illetékes, ha a kereskedő szabály-
ellenesen az ipartestületnek tagja, és pedig annál
kevésbé mert a testületnek tagja csak képesítéshez.
Kötött iparral foglalkozó iparos lehet és az ipar-
testület csakis a hozzá tartozó iparosokra és
segédszemélyzetükre nézve végzi az első fokú
iparhatóságnak az ipartörvény III. fejezetében
meghatározott teendőit.

— Az életbiztosítás köréből. Ismeretes dolog,
hogy az életbiztosítás megkötésétől igen sokakat
az a körülmény tart vissza, hogy nem tudják,
vajjon azon hosszú idő alatt, a melyre nézve kö-
telezettséget vállalnak, mindenkor képesek lesz-
nek-e a biztosítási díjat megfizetni. A biztosító
társaságok már észrevették az életbiztosítási
ügynek ezt a nagy akadályát és ez okból többé-
kevésbé liberalis intézkedésekkel igyekeznek a
közönségnek könnyebbségeket adni. Ezen intézke-
dések közé tartozik az, hogy a legalább 3 éven
át érvényben volt biztosítások bármikor a befize-
tett tiszta díjak legalább egy harmadrészének
visszadása mellett felbonthatók, továbbá ide tar-
tozik azon intézkedés, hogy a három év óta ér-
vényben volt biztosítások a további fizetések be-
szüntetése esetén díjmentes biztosításokká alakít-
tatnak át. Ez a két módosztatás a legszokásosabb.
De míg a biztosítás végleges felbontása a befize-
tett díjak egy harmadának visszatérítése mel-
lett a biztosító nézve jelentékeny veszteséggel
jár, a második módosztatot meg az teszi népszerű-
lenné, hogy a leszállított biztosítási összeg kiszá-
mitása nem történik kellő igazságossággal, mert
itt is a mathematikai érték és nem a befizetett
díjak összege az alap, melyre a biztosító társa-
ság támaszkodik. Ez okból meglepéssel kell
regisztrálni egy németországi biztosító társaságnak:

a „Teutonia“-nak azt az ujtását, a melyet az életbiztosításnál életbe léptetni határozott. Ez ujtás szerint, ha valaki díjait legalább 3 éven át pontosan fizette és oly körülmények közé jut, hogy a díjakat tovább nem fizetheti, követelheti, hogy teljesen befizetett kötvényt állítsanak ki számára. E kötvényt a „Teutonia“ igen liberalis alapon állítja ki, t. i. arányosítja a már befizetett díjakat azon díjakhoz, a melyek egyáltalában fizetendők lettek volna, hogy a biztosítási összeg kifizettesék. Tegyük fel, hogy valaki 5000 frtra volt biztosítva halálesetre és tartozott-e díjakat 20 éven át fizetni, feltéve, hogy ezt az időt elérte. Ha már most ez a biztosított fél 4 évi díj befizetése után megszünteti a további fizetést, a „Teutonia“ kiállít számára egy teljesen befizetett kötvényt 1200 frtról, a mely után többé díjakat fizetni nem kell. Ezen 1200 frtot a biztosított maga — ha életben marad — az eredeti biztosítás 20-ik évében; ha azonban meghal, a haláleset beálltával örökösei hiány nélkül megkapják, A „Teutonia“ ugyanis a leszállított kötvény értékét ebből számítja ki: $x: 6000 = 4: 20$; a miből x értéke 1200. Ez a számítás oly egyszerű, hogy mindenki már a biztosítás megkötése idejében előre tudhatja, hogy miképen alakul az ő biztosítása később, ha esetleg kénytelen volna a további díjfizetést megszüntetni. Ajánljuk e módosítást hazai biztosító intézeteinknek is, nehogy földieink a külföldön biztosítsanak.

A személyszállító hajók menetrendje.

— 1889-ik évi márczius 20-ikától további intézkedésig. —

Szegedről Zimonyig minden vasárnapon, kedden és csütörtökön reggel 5 órakor.

Szegedről Titelig minden vasárnapon, hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken reggel, 5 órakor.

Zentáról Zimonyig minden vasárnapon, kedden és csütörtökön reggel fél 8 órakor.

Zentáról Titelig minden vasárnapon, hétfőn,

kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken reggel fél 8 órakor.

Zentáról Szegedig minden vasárnapon, hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken reggel fél 9 órakor.

Zenta, 1889. márczius 15.

Az ügynökség.

Felolós szerkesztő és kiadó tulajdonos
Schvarcz Sándor.

Hirdetések.

Korcsma bérbeadási hirdetmény.

A padéi közbirtokosság ezennel közhírré teszi, hogy a padéi

nagykorcsma épület

a hozzátartozó mellék helyiségekkel az 1890. évi január hó 1-től bezárólag 1892. évi december hó 31-éig árverés útján haszonbérbe fog adatni.

Az árverés 1889. évi szeptember hó 22-én d. u. 2 órakor fog megtartatni a közbirtokossági irodában.

Az árverési feltételek Grób János közbirtokossági titkárnál a szokott hivatalos órák alatt megtudhatók.

Mpadén, 1889. évi szeptember hó 12-én.

Reiner Dávid

közb. igazgató.

Biztos fizelést

és jutalékot fizetek törvényesen engedélyezett sorsjegyek részletfizetés utáni eladásáért. Tudakozódások

FUCHS H. váltóházához

(Budapest, Dorottya-utca 9. sz.) intézendők.

Pénzt

sorsjegyekre, értékpapírokra, bank, zálogjegyekre, vidéki takarékpénztári részvényekre, részletivekre, arany- és ezüst pénzneműekre bármily összegig olcsón ad

LÖRY J.

banküzlete

Budapest, IV., hatvani-utca 17.

1—10.

A T. SZÜLŐK FIGYELMÉBE.

Az iskola év kezdetével szükségük van

ISKOLAKÖNYVEKRE.

A szülők gyakran elfoglaltságuk miatt nem mehetnek személyesen a könyveket bevásárolni és ilyenkor jól esik, ha megbízható üzletbe küldhetik gyermekeiket a könyvek megvételére.

Mint 15 év óta fennálló üzletet

KÖNYVKERESKEDÉSEMET

ajánlom, hol szabott és jutányos áron kapható minden

ISKOLAKÖNYV-, IRÓ- ÉS RAJZSZER.

Tisztelettel

Schvarcz Sándor

könyv- és papirkereskedő Zentán a főtéren, Nikolics féle házban.

értéket. Fizetünk, de teremtsék meg érte intező köreink a fizetéképességet. Lendit-senek bármily érteken a gazdaságon, az iparon, a kereskedésen, gondoskodjanak gyermekeink életrevaló polgárokká válható neveléséről, tegyék a szegényügyet egyenlően terhelővé a város minden polgárára, nehogy csak a nyílt marku legyen az efféle adozásnak kitéve; akkor hiszszük, sőt bizton állíthatjuk, hogy számbavehető egyén nincs e városban, ki nem volna áldozatkész.

Mint biztos forrásból értesülünk az 5—6-ikán letárgyalt költségvetés meglelt föllebbezve és nagyon is valószínű, hogy ismét tárgyalás alá kerül és nem marad meg azon hia reményük azoknak, kik köz-költség nélkül akarták az 1890-ik évet (no persze az összes alapok felhasználásával) lezárni, azzal dicsekedhetni; akkor reméljük, más elemek is fognak résztvenni ily fontos ügy elintézésében. Szeretnénk, ha nem tévednénk és belátnák mind azok, kik hivatvák városunk ügyeinek elintézésébe beleszollani.

A községitörvény gondoskodott arról, hogy intelligens elemei városunknak résztvehessenek közügyeink elintézésében. A tudományos egyén adóját 2 szeresen számítja, hogy annál könnyebben jusson azon helyzetbe, mely szerint a közügyek vezetését intézhesse. Nálunk azonban ezen és több a vagyona után illetékes osztály teljesen visszavonult a közügyek vezetésétől. Ezekhez fordulunk tehát, tegyenek félre minden mellékindokot és szenteljenek városunk ügyeinek több gondolkodást, no hiszjék, hogy nincs pártjuk, a jóban mindig találnak követőkre, csak kifejezett akarat kell hozzá. „Noblesse oblige.“

Helyi és vidéki hírek.

— A polg. közs. iskolaszék a központi népiskola rajztermében ma d. u. 3. órákor fogja a megyei közigazgatási bizottság kiküldöttjének; Boromisza János polgármester urnak elnöklete alatt választás útján betölteni az alsó-járású megüresedett s a külső járású újonnan szervezett rendes tanyai tanítói állásokat. Pályázó — mint haljuk — van elég. Ohajunk csupán az, hogy a „mi fiunk“-féle felfogás csak azon esetben ismertessék el jogosultnak, ha egyenlő képesítésről van szó.

— A f. hó 20-án Zentán megejtendő katonai lóvásár tárgyában kiadott hirdetmény kiegészítésül köztudomásra hozatik, miszerint, mindazon lótenyésztők, kik eladásra szánt lovaikat a mondott napon elővezetni kívánják, az azokról szóló leveleket magukkal hozni szoros kötelességöknek ismerjük, mert a vásárlást eszközölő bizottság azon lovakról — melyeket meg fog vásárolni, a marha leveleket is befogja követelni.

— Polgári leányiskolánk szept. 1-én a IV. osztály megnyitásával betöltést s Csapó Róza megválasztásával a nyelv- történettudományi szakcsoport minden tárgyából kitűnően képesített tanerőt nyert. Az intézetbe eddig — mint haljuk — beiratott 70 tanítvány; ez oly szám, mely az intézet életrevalóságát, szükségességét mindenél nyomósabban bizonyítja. A tantestület gondoskodott, hogy a zene és francia nyelv reudkívüli tantárgyakból is nyerhessenek a növendékek mérsékelt havi díj mellett oktatást; a zenei oktatást Krób Vilma, a francia nyelvit Csapó Róza vezeti.

— Szeptember 11-ike az idén igen eszedesen folyt le. A tanács sem kirándulást sem bálát nem rendezett, tehát nem bírt nyilvános jelleggel. A gymn. tanuló ifjuság is csak a templomban tartott tedeumon vett részt és templom után a gymn.

nasium folyosóján hallgatta meg Dr. Fülöp Adorján gymn. tanár által ez alkalomból tartott felolvasását. Egyedül az ipartestület ünnepe és zászlója alá seregletten zeneszó mellett vonult ki a történelmi nevezetességű porondra, honnan csak késő este virágos kedvben tért ismét zeneszó és ének mellett vissza.

— Az adai m. kir. földmivesiskolában a záróvizsgák befejeztetvén — néhány növendék szolgálataba lépni hajlandó, kiket az igazgatóság szíves megkeresésre készséggel ajánlani fog. Vannak a végzettek között feleséges emberek is.

— A Zentai hengermalom* tegnap kapott egy új igen nagy kazánt. Mint értesülünk ezentul a malom dupla erővel fog dolgozni. Városunkban az egyetlen nagyipar, mely oly helyes irányban vezetetik, hogy jövője és felvirágzása biztosítva van.

— Az adai m. kir. földmivesiskolában a fizetéses helyek egyetlen hely kivételével be vannak töltve. Előző években a beiratkozás ily korán még nem történt meg s a legvizsgálatóbb a dologban az, hogy az újonczok között csupán 4 van idegen megyebeli; a többi mind baskai.

— Ritka vendéget fogunk a napokban városunkban üdvözölhetni. Brankovits, szerb püspök e hét folyamán, mint biztos forrásból halljuk, Zentára fog érkezni. A jeles főpap elé egy küldöttség fog menni, mely őt hozzánk kísérendi. Itt tartózkodására, már most tesznek előkészületek a hívek.

— Az adai m. kir. földmivesiskola igazgatósága közhírré teszi, hogy a mennyiben az ingyenes helyek betöltési joga az alapító testületektől az alapítványi okiratok értelmében reá száll — az ilyen ingyenes helyre szegény sorsú, de jóra való legálabb 16 éves, irni, olvasni, számolni jól tudó ifjakat felvesz; — felhivatnak tehát mind azok, a kik az esetleg így keletkező ingyenes helyeket elfoglalni akarják, hogy magukat Szobonya Bertalan igazgató urnak mutassák be; esetleg levélben jelentkezzenek.

— A horgos-zentai vasut munkálatai teljes befejezéshez közelitene, amennyiben a vonalrész teljesen készen van, csupán az épületek igényelnek még némi munkát. A vasut, mint hírlik, október hó első felében adatik át a forgalomnak s a megnyitás nagy ünneplések közt fog megtörténni.

— A népiskolai tanulók beoltása tárgyában a belügyminiszter elrendelte, hogy a felsőbb osztályokba járók, kik tovaly nem oltattak be, azok újra beoltas anak, a hatóságok egyutal felhivattak, hogy a tavaly beoltott népiskolai tanulók névjegyzékét haladéktalanul terjesszék be.

— Újvidéken a csatornázási munkálatok egyre folynak. A főcsatornák már majdnem mindenütt készek és csak az egyes házak összekötő csatornái vannak még hátra. Csatornázás jőjjön el a te országod Zentára is!

— Az adai m. kir. földmivesiskola igazgatója a saját sertés tenyésztését az Okányi Schwartz-féle híres mangalica sertésnyájából létesítvén, a július végén fiasztatott koczák malaczaiból mint szám feletti 4 kocza és 8 kan malacz eladó. Szeptember végén átvéve e kiválóan jeles tenyész állatok darabja 10 frt.

— A csókai országos vásár folyó évi szeptember hó 19-én fog megtartatni.

— 1890-ben január elsején lép életbe az állami italmérésről szóló törvény. Ezen törvény szerint csak azon egyének kapnak italmérési jogot, kik a hatóságtól, új erkölcsi bizonyítványt kapnak. Elvárjuk a hatóságtól, hogy szigoruan fog eljárni az ily bizonyítványok kiállításánál, és olyanoktól, kik a koresmáltatási szabályok ellen többször kihágást követtek el, megvonják az erkölcsi bizonyítványt. Kevesebb koresma, több jozanság.

— Vörös kakas. F. hó 11-én d. e. tűzet jelzet a toronyóra kongása. Az I. kerületben a kigyó utczában Masa Rozi házában a félre még igen is korán behordott egy kazal szalma gyuladt meg. Szerencsére szélesend uralkodott és így a tűz nem

harapódzott tovább. Tűzoltóink is ideje korán ott termettek és csakhamar elnyomták a szalmatűzet. Ez alkalomból meg kell jegyeztünk, hogy a szerkocsi és szivattyuval vágató kocsisok nem eléggé elővigyázatosak és fordulónál nem csak a járókelő életét veszélyeztetik, hanem könnyen megeshetik (a mint már történt is) hogy a szivattyu felfordul és izzóporrá török. Többet észszel mint erővel.

— Tolvajlás. Bruck Nina Schvarcz Sándor szolgálatában lévő almási leányt nagy kár érte. Folyó hó 11-én ugyanis a padlásán át behatoltak a mosó konyhába, hol a leány ládáját feltörték és abból körülbelől 25—30 frt értékű fehérneműt elvittek.

— Divat. Mult számunkban említettük, hogy egy szolgálatban lévő leány felakasztotta magát. A mult héten meg Kincses Julesa 15 éves víz-hordó leány a tiszapartos fűzesben akasztotta fel magát.

— Óvás a karbolsavtól. Billroth híres bécsi orvos tanár-figyelmeztetést tesz közzé, melyben óv a karbolsavnak sebeknél orvosi rendelvény nélkül való használatától. A karbolsavat most már a sebészetnél korlátoltabban használják mint azelőtt; a veszélyeket, melyeket okozhat, csak lassunkint ismerték fel. E szer nemcsak gyulladást és üszköszödést okozhat, hanem vérmérgezést is. Friss sebeknél Billroth inkább az ólomvizet (Goulard-víz) ajánlja.

— A Geiger-féle fertálmillió lopás bűnpöre, a jövő hó vége felé végtárgyalás alá kerül a szegedi kir. törvényszéknél. Ellőadó dr. Rácz Gyula ottani bíró lesz, s a tárgyalás valószínűleg eltart 14 napig.

— A temerini családi dráma hőse Ferbach Antal ügyében rövid idő mulva befejezik a vizsgálatot s így a végtárgyalást is nem sokára megtartják. A védelmet Zombori László újvidéki ügyvéd vállalta el. A hitvesgyilkos pár nap mulva teljesen fölépül, mert sebe már jóformán begyógyult.

— Elvi határozatok iparügyekben. A kereskedelemügyi miniszter, a kereskedő és tanoncza közt fölmerült bizonyos munkaviszonybeli ügyben a következőleg határozott: „Az ipartestület békéltető bizottsága a kereskedő és tanoncza közt fölmerülő munkaviszonybeli ügyek elintézésére még az esetben sem illetékes, ha a kereskedő szabályellenesen az ipartestületnek tagja, és pedig annál kevésb; mert a testületnek tagja csak képesítéshez kötött iparral foglalkozó iparos lehet és az ipartestület csakis a hozzá tartozó iparosokra és segédzemélyzetükre nézve végzi az első fokú iparhatóságnak az ipartörvény III. fejezetében meghatározott teendőit.

— Az életbiztosítás köréből. Ismeretes dolog, hogy az életbiztosítás megkötésétől igen sokakat az a körülmény tart vissza, hogy nem tudják, vajjon azon hosszú idő alatt, a melyre nézve kötelezettséget vállalnak, mindenkor képesek lesznek-e a biztosítási díjat megfizetni. A biztosító társaságok már észrevették az életbiztosítási ügynek ezt a nagy akadályát és ez okból többé-kevésbbé liberalis intézkedésekkel igyekeznek a közönségnek könnyebbségeket adni. Ezen intézkedések közé tartozik az, hogy a legalább 3 éven át érvényben volt biztosítások bármikor a befizetett tiszta díjak legalább egy harmadrészenek visszatérítése mellett felbonthatók, továbbá ide tartozik azon intézkedés, hogy a három év óta érvényben volt biztosítások a további fizetések beszüntetése esetén díjmentes biztosításokká alakíthatnak át. Ez a két módozat a legszokásosabb. De míg a biztosítás végleges felbontása a befizetett díjak egy harmadának visszatérítése mellett a biztosítóra nézve jelentékeny veszteséggel jár, a második módozatot meg az teszi népszerűtlenné, hogy a leszállított biztosítási összeg kiszámítása nem történik kellő igazságossággal, mert itt is a mathematikai érték és nem a befizetett díjak összege az alap, melyre a biztosító társaság támaszkodik. Ez okból meglegedéssel kell regisztrálni egy németországi biztosító társaságnak:

a „Teutonia“-nak azt az ujtását, a melyet az életbiztosításnál életbe léptetni határozott. Ez ujtás szerint, ha valaki díjait legalább 3 éven át pontosan fizette és oly körülmények közé jut, hogy a díjakat tovább nem fizetheti, követelheti, hogy teljesen befizetett kötvényt állítsanak ki számára. E kötvényt a „Teutonia“ igen liberalis alapon állítja ki, t. i. arányosítja a már befizetett díjakat azon díjakhoz, a melyek egyáltalában fizetendők lettek volna, hogy a biztosítási összeg kifizettesék. Tegyük fel, hogy valaki 5000 frtra volt biztosítva halálesetre és tartozott-e díjakat 20 éven át fizetni, feltéve, hogy ezt az időt elérte. Ha már most ez a biztosított fél 4 évi díj befizetése után megszünteti a további fizetést, a „Teutonia“ kiállít számára egy teljesen befizetett kötvényt 1200 frtról, a mely után többé díjakat fizetni nem kell. Ezen 1200 frtot a biztosított maga — ha életben marad — az eredeti biztosítás 20-ik évében; ha azonban meghal, a haláleset beálltával örökösei hiány nélkül megkapják, A „Teutonia“ ugyanis a leszállított kötvény értékét ebből számítja ki: $x: 6000 = 4: 20$; a miből x értéke 1200. Ez a számítás oly egyszerű, hogy mindenki már a biztosítás megkötése idejében előre tudhatja, hogy miképen alakul az ő biztosítása később, ha esetleg kénytelen volna a további díjfizetést megszüntetni. Ajánljuk e módosítást hazai biztosító intézeteinknek is, nehogy földieink a külföldön biztosítsanak.

A személyszállító hajók menetrendje.

— 1889-ik évi márczius 20-ikától további intézkedésig. —

Szegedről Zimonyig minden vasárnapon, kedden és csütörtökön reggel 5 órakor.

Szegedről Titelig minden vasárnapon, hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken regge, 5 órakor.

Zentáról Zimonyig minden vasárnapon, kedden és csütörtökön reggel fél 8 órakor.

Zentáról Titelig minden vasárnapon, hétfőn,

kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken reggel fél 8 órakor.

Zentáról Szegedig minden vasárnapon, hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken reggel fél 9 órakor.

Zenta, 1889. márczius 15.

Az ügynökség.

Felolós szerkesztő és kiadó tulajdonos
Schvarcz Sándor.

Hirdetések.

Korcsma bérbeadási hirdetmény.

A padéi közbirtokosság ezennel közhírré teszi, hogy a padéi

nagykorcsma épület

a hozzátartozó mellék helyiségekkel az 1890. évi január hó 1-től bezárólag 1892. évi december hó 31-éig árverés útján haszonbérbe fog adatni.

Az árverés 1889. évi szeptember hó 22-én d. u. 2 órakor fog megtartatni a közbirtokossági irodában.

Az árverési feltételek Grób János közbirtokossági titkárnál a szokott hivatalos órák alatt megtudhatók.

Mpadén, 1889. évi szeptember hó 12-én.

Reiner Dávid

közb. igazgató.

Biztos fizetést

és jutalékot fizetek törvényesen engedélyezett sorsjegyek részletfizetés utáni eladásáért. Tudakozódások

FUCHS H. váltóházához

(Budapest, Dorottya-utca 9. sz.) intézendők.

Pénzt

sorsjegyekre, értékpapírokra, bank, zálogjegyekre, vidéki takarékpénztári részvényekre, részletivekre, arany- és ezüst pénzneműekre bármily összegig olcsón ad

LÖRY J.

banküzlete

Budapest, IV., hatvani-utca 17.

1—10.

A T. SZÜLŐK FIGYELMÉBE.

Az iskola év kezdetével szükségük van

ISKOLAKÖNYVEKRE.

A szülők gyakran elfoglaltságuk miatt nem mehetnek személyesen a könyveket bevásárolni és ilyenkor jól esik, ha megbízható üzletbe küldhetik gyermekeiket a könyvek megvételére.

Mint 15 év óta fennálló üzletet

KÖNYVKERESKEDÉSEMET

ajánlom, hol szabott és jutányos áron kapható minden

ISKOLAKÖNYV-, IRÓ- ÉS RAJZSZER.

Tisztelettel

Schvarcz Sándor

könyv- és papirkereskedő Zentán a főtéren, Nikolics féle házban.

Mintákkal bárkinek bérmentesen szolgálunk.

Posztó- és divatárukat

a legolcsóbbtól kezdve a legfinomabb minőségig őszi vagy téli szükségletre magán egyéneknek is gyári árakon, olcsóbban mint bárhol kapható, küld

Schwarz Moricz

cs. kir. szab. posztó- és divatáru gyárak raktára.

Zwittauban (Morvaország).

- 3-10 mtr. egy teljes öltözetre . 5 frt 50 kr.
- 3-10 mtr. erős gyapjuszövet . . 6 frt 80 kr.
- 3-10 mtr. erős finom gyapjuszövet 9 frt — kr.
- 3-10 mtr. finom gyapjuszövet 13 frt — kr.
- 3-10 mtr. legfinomabb gyapjusz. 15 frt 50 kr.
- 2-10 méter téli kabátszövet teljes télikabátra való 5 frt.

7 frt, 9 frt, 11 frt és magasb áron. 1-70 méter egy teljes lodenkakáthoz, vízát-hatlan.

3-50 frt, 4-50 frt, 5-50 és magasb áron.

Fekete posztó szalonöltözetre. Mindenféle posztóáru. Gyapjuszövet bé-lésre mindenféle árban 80 krtól kezdve. **Hölgyposztó** nőruhákra, **hölgy-loden,** sálkendők himalajagyapjuból 10% nagy-ságban 3 firtól kezdve. **Altalában posztó és divatáru gyártmányok.** Arjegyzék ingyen és bérmentve. Szabók ré-szére mintakönyvek bérmentetlenül.

Legjobb asztali- és üdítő-ital.

Hazánk legkedveltebb

savanyuvize

A MOHAI ÁGNES FORRÁS

mely nemcsak a polgári körökben kedvelt, de utat tört magának a felsőbb és legfelsőbb körökben is.

Ő fensége József főleg. és ő felsége Milán szerb király

asztalán rendes itallal szolgál.

Konstantinápolyban, Alexandriában, legközelebb Finnóban is ép úgy mint hazánkban általános a kolera megbetegedés ellen **praeservatív** gyógyszer-nek bizonyult. — Mindazon tisztelt fogyasztóknak, kik ezen ásványvizet akár borral, gyógy-célokra, vagy tisztán mint asztalvizet előszeretettel használják, kerjük azt rövidítve

ÁGNES

forrás néven kiszolgáltatni. — A nagyérdő mű közönségnek ásványvizünket szíves jóindu-latába ajánlva, maradtunk teljes tisztelettel az **ÁGNES-forrás** kutkezelősége Mohán.

Friss töltésben az ország minden gyűszertárában, fűszerkereskedésében és vendéglőjében kapható.

Országos főraktár

ÉDESKÜTYÜL.

m. kir. és szerb kir. udvari ásványviz- szállítónál BUDAPESTEN, Erzsébet-tér 7. sz.

Borral használva hitelesített ledveltségnek örvend.

ZENTÁN KAPHATÓ: Zettin József, Nikolits M. és Singer M. fiaí uraknál.

a legkitűnőbb szer mindenféle rovarok ellen meglepő hatással bír és a létező férgeket oly gyorsan és biztosan irtja ki, hogy nyomuk sem marad.

Tejesen kiirtja a poloskákat és balhákat.

Alaposan kitisztítja a konyhákat a csótányok- (sváb-bogarak) és petéiktől.

Azonnal megöli a molyokat.

Megszabadít rögtön a legyek alkalmatlankodásaitól.

Házi állatainkat és növényeinket megövi a férgektől és az abból eredő betegségektől.

Tisztítja a fejtetveket stb.

Figyelmeztetés: Amit nyitottan, **papírba csomagolva** árulnak, az **nem Zacherl-féle** különlegesség. Csakis eredeti üvegekben kapható a valódi **Zacherl J.-nél Bécsben** Goldschmiedgasse 2.

Zentán kapható: Muisy Menyhért és Czirfusz Ferencz gyógytá-rában, Singer M. fiaí, Zettin József és Nikolits Milos fűszerkeres-kedésében; továbbá Adan: Miresow Antal és Popovits M. I.-nél.

HIRDETMÉNY.

Van szerencsém a helyi és vidéki n. é. közönség b. tudó-mására juttatni, miszerint az

őszi és téli idényre megérkeztek már a

legjobb, legdivatosabb és legszebb áruk,

u. m. férfi és női posztó, rubára való flanell, casan, velour, mol-ton, fehér piquet, zsinor és atlasz barket, fehér és színes barkét (a legszebb színűek és moshatók.) Calmuk többféle jó minőségben, flanell barketok (Vollapik.) téli nyak- és fejkendők a legfinomabb **himalaja gyapjukendőtől** a legolcsóbb téli szövet kendőig, női triquot-felöltők, férfi téli olesó ingek valódi és imitált **Jäger** s. t. b. s. t. b. Ajánlom továbbá nagyválasztéku és jó minőségű **vászon és Chiffonaimat**, vászon és pamut damast gradl, vászon és pamut fehér és színes abrosz és szalvétáimat minden nagyságban; törül-közők, kenyérruhák, portürölők, ágy- és asztalterítők, fehér csipke, moll jutte és gobelin függönyeimet. Asztal alá, ágy elé futó tapis-serie és más **szőnyegekben** valamint mindenféle **paplanokban** leg-nagyobb raktárt tartok. Fekete és színes ternok a legdivatosabb nőruha kelméket „Moire díszekkel” fekete és színes, sima és vi-rágos selyem és atlasz, poplin, minden minőségű **karton, Voile, festő, zefier, óxford, fekete és színes selyem fejkendők**, a magyar viseletre legnagyobb raktár, rojtos **nyakravaló** selyem és fekete **ternó kendők; esernyők** és más szakmákba vágó czikkek dusvá-lasztéka. — A midőn még a n. é. közönség irántam tanúsított bizal-mát meg köszöném, kérem továbbra is tömeges látogatását ígér-vén, hogy iparkodásom mindig oda fog irányulni, hogy t. vevőimet legpontosabban, solidan és jutányosan kiszolgáljam.

Kitünő tisztelettel

GUSZMAN IGNÁCZ

az „angyalhoz,” főtér Wuits-féle házban.